

Ab-1 Hayat

Merve Küçüksarp

 epsilon®

*“Yaşamlarımızın her saniyesi sonsuz kere yineleniyorsa,
İsa’nın çarmıha çivili olduğu gibi biz de sonsuzluğa çivilenmi-
şiz demektir.”*

Milan Kundera – Vârolmanın Dayanılmaz Hafıflığı

Osman Mete'ye

Anlatmaya başlamadan önce...

9 Ağustos 2014 tarihinde İzmir'in Alsancak Limanı'ndan biri sabah, diğeri de öğle saatlerinde olmak üzere *Spei* ve *Ab-ı Hayat* isiminde iki yolcu gemisi New York'a gitmek üzere yola çıktı. Bunlardan biri, üç günlük bir gecikmeyle 25 Ağustos günü New York'a ulaşıp sağ salim yolcularını limana bırakırken, diğeri ise hiç planda yokken 22 Ağustos günü İzmir limanına geri dönmek zorunda kaldı. Hem de bir yolcusu eksik olarak...

21 Ağustos gününü 22 Ağustos'a bağlayan gece, bu iki gemiden birinin İzmir'e varmasına ramak kalmışken ve gemideki yolculardan kimi yataklarının sıcaklığında, kimi kamaralarının rehavetinde, kimi gecenin halvetindeyken, geri kalanlar ise geminin umuma açık çeşitli yerlerinde muhabbetteyken; hepsi birden, gecenin karanlığını ve dinginliğini apansız yırtan, çığırktan, birbirinin peşi sıra çalan üç adet siren sesi duydular ve gemide bir terslik olduğunu fark ettiler. Ancak korkuyla yataklarından, şaşkınlıkla kamaralarından fırlayanlar da, geminin çeşitli yerlerine dağılmış olanlar da çok geçmeden ne olduğunu öğrendiler. Duyanlar duymayanlara, bilenler bilmeyenlere anlattı; kısa zaman içinde vakayı duymayan, bilmeyen kalmadı.

Ama hiç planda yokken geri dönen gemiye ve onun geri dönmeyen o tek yolcusuna ne olduğunu anlatmadan önce, seyahatten bir önceki geceyle, yolculardan birinin, rüyasında olacakları kısmen gördüğü 8 Ağustos gecesiyle başlanmalıdır bana kalırsa hikyeye.

Yolculardan birinin önsözü...

Gece sigara içmek için çıktığım evin damında uyuyakalıp da gözlerimi açtığımda başka bir âlemde olduğum hissine kapıldım önce. Alabildiğine geniş gökyüzü üzerime abanmış, olabildiğince karanlık örtüsüyle dört bir yanımı sarıp sarmalamıştı sanki. Yıldızlar, göğün mürekkep siyahı pudrasının üzerine serpiştirilmiş, gökyüzü allanıp pullanmıştı. Bedenim uyuşmuş gibiydi, kıpırdayamadım bir müddet. Ben de hareketsiz ve sessiz öylece izledim semaları. Sanki çıt çıkarsam, parmağımı çatlatsam ürkütüp kaçıracaktım yıldızları. Halbuki fark etmemeliydiler izlendiklerini; seyirlik olmaktan ziyade seyirci olmayı sever yıldızlar çünkü. En kof nazar, en gayesiz göz bile rahatsız edebilir onları, azaltabilir göğün üstündeki iktidarlarını.

Yıldızlar ne çoktu. Her yerdeydiler, sonsuz taneydiler sanki. Yine de hepsi bu kadar değildi, biliyordum, daha fazlası da vardı. Şehrin ışıklarından ürküp kaçanlar, görülmekten sakınanlar, görülmemek için kuytuya saklananlar, seyredilmekten ölesiye korkanlar da vardı aralarında. Işıkları titrek, mizaçları ürkek olanlardı onlar. Ama işte bir tek çöllerin ve denizlerin üstünde kaygısızca alırlardı sema-

daki yerlerini, hesapsızca boca ederlerdi parıltılarını. En çok da denizlerde. Kara görmeden okyanusları arşınlayan huysuz ve geçimsiz ve kimsesiz denizcilerin hem yoldaşı hem sırdaşı olurlardı. Ama her bir yıldız, sadece bir tane denizciyi seçerdi kendine, yoldaş diye.

Eski denizcilerin bir inanışına göre; Güneş ensesindeyken, gök sadece yerin yüzüne bakarmış, ondan başkasını görmek istemezmiş. Ve gök böyle yeryüzüne nazırken, her bir yıldız da çaktırmadan kendi yoldaşını seyreder, fark edilmeden anbean onu gözlermiş. Her bir yıldız, yeryüzündeki eşini öyle dikkatle izlermiş, dün ve bugün yaptıklarını öyle yakından takip edermiş ki, dün ve bugün yaptıklarından yola çıkarak ertesi gün ne yapacağını tahmin edermiş. Ve yanılmazmış da; çünkü bilirmiş ki, insanoğlu dün ne yaptıysa, yarın da ondan çok farklı bir şey yapmayacaktır; dün nasıl biri olduysa, yarın da dün olduğundan farklı biri olmayacaktır. Asırlardır aşınaymış çünkü insanın tekerrürlerine, insanın dönüp dolaşıp başladığı yere dönmesine. Gece olunca da öğrendiklerinin ağırlığına dayanamazmış gök, yüklerinden kurtulmak, sırlarından arınmak istermiş. Üzerine nakşolmuş simli harflerle, yani yıldızlarla açığa vurmuş gündüz öğrendiklerini, ertesi gün için yaptığı tahminleri. Göğün hikmetini bilenler, gece olunca onun yüzüne dikkatle bakarlar. Onun yüzüne işlenmiş simli harflerin arasında kendi yazgılarını bulmaya, bulup da anlamaya çalışırlarmış.

Ben de bakıyordum göğün nurlu yüzüne. Onun ifşa ettiği sırları okuyabileceğimden değil ama öylesine bakıyordum işte. Ancak ne var ki yıldızlar öyle çoktu ki, birini gözüme kestirip dikkatimi onun üzerine veremiyordum.

Diğerlerinin cakası, alacası dikkatimi hemen cezbediyordu. Zaten hepsi öyle çok birbirine benziyordu ki, insan bu sonsuzlukta, bu aynılık ve varsıllıkta kendi yıldızını nasıl bulabilir, nasıl ayırt edebilir, onu da bilmiyordum. Merak ediyorum da, acaba bu kadar uzak oldukları için mi birbirlerine bu kadar çok benziyormuş gibi geliyordu bana; yoksa birbirlerine bu kadar çok benzediklerini ancak bu uzaklıktan mı fark edebiliyordu insan? Ve acaba oradan da, tıpkı buradan görüldüğü gibi hemen hemen birbirinin aynısı mı görünüyordu tüm insanlar? Eğer öyleyse, bu kadar uzak oldukları için mi birbirlerine bu kadar benziyormuş gibi görünüyordu insanlar; yoksa onların birbirlerine bu kadar çok benzediklerini görebilmek için ancak yıldızlardan mı bakmak lazımdı devrana?

Yine uykunun soluğunu duyuyordum ensemde. Karlar arasında soğuktan donmak üzere olan biri, nasıl ona usul usul fısıldayan ölümün yakınında olmasına itibar etmezse, ben de ben de aldırıyordum, uykunun beni bu dam üzerinde tekrar yakalamasına, yakalayıp içine almasına.

Rüyamda bir dağın doruğundaydım... Öbek öbek bulutlar, fır fır dönüyordu etrafımda. Çekiyorlardı beni boşluğun içine doğru, sanki bir girdabın içine çeker gibi. Sürekliyorlardı beni yeryüzünün sırlarına doğru. Töz zerrecikleriyle yek vücut olmuş hava molekülleri dört bir yanımdan tutup indiriyorlardı beni aşağıya; göğün yedi kat yukarisından yerin izahına. Muğlaktan mutlağa doğru bir eşikti bu; kayıyordum kaydıraktan kayan bir çocuğun kaygısızlığı ve de kayıtsızlığı ile. Zaman, benden hızlı aşağıya inmeye çalışıyordu, çekiştiriyordu paçalarımıdan aşağıya doğru. Öyle

mest edici bir duyuydu ki semaları yarmak, semalarda akmak, semalardan yere akmak; gitgide hızlanıyordum. Üzerimden tonlar kalkmışçasına hafifleyip hızlanıyordum, hızlandıkça daha da hafifliyordum. Tuhaf şey, sanki yeryüzü hareket etmeye başlıyordu aşağıda; iç içe girmiş çemberler halinde katman katman dönüyordu batman batman göğün ağırlığı altında. Ve ben daha da yaklaşıyordum yerin yüzüne doğru. Keşke inmek zorunda olmasaydım yeryüzüne. Az evvel süzüldüğü dudakları seyre doyamayan havai bir sigara dumanı gibi, keşke hep böyle havada kalsaydım, havada asılı kalsaydım, doymasaydım yeryüzüne bakmaya, bakıp bakıp seyre dalmaya.

Başım dönüyordu. Savruluyordum esen bir rüzgârla. Sonbaharın savurduğu bir yapraktan daha muktedir değildim kendi yazgıma. Aşağıya bakıyordum, yukarıda olduğum halde aşağıda kendimi görüyordum. Bir anlığına seyircisi oluyordum kendi hayatımın.

Toraman bir gemiyle seyre çıkmıştım uzak mı uzak diyarlara, bir nefesten daha yakın devranları. Yanıma da bir grup insan almıştım; kadınlı erkekli, çoluklu çocuklu kimseler, bana yaren olsun diye. Sürüsüne bereket bir kalabalık vardı ama biz topu topu on üç kişiydik. Aynı yolun sırdaşı, aynı sırrın yoldaşı olan on üç kişi... Mahşeri bir telaş vardı aşağıda. Oraya buraya koşuşturan, birbirlerine bağırıp çağıran insanlar vardı. Ve görüyordum, aramızdan sadece biri isyan etmişti yazgısına, ihanet etmişti sırrımıza, yoldan çıkmıştı hayatı pahasına. On üçümüzden sadece birimiz, ama hangimiz? Spei'deki on üç yolcudan hangisi?

“Bizler güneş ve ay gibiyiz, deniz ve kara gibi. Amacımız iç içe geçmek, birbirimize dönüşmek değil, (...) birimizin ötekinin karşıt ve bütünüleyici parçası olduğunu bilmektir.”

Hermann Hesse - Narsiss ve Goldmund

/Şebnem&Şirin&Fikret/

“Eve dönelim baba, n’olur! Hiç sevmedim ben burayı.” diye söylenmeye başladı beş yaşındaki Şirin. Babasının istifini bozmadan kayıtsız bir edayla gazete okuduğunu görünce, daha da galeyana gelerek, sözlerini bu kez babasından ziyade kamaranın boşluğuna doğru yönelterek devam etti: “Hani tatile çıkacaktık? Bu ne biçim tatil yaa! Evimiz daha güzel, hadi evimize gidelim.” Ağlamaya başlayacaktı ki, onu duymuyormuşçasına gazetesini dikkatle okumakta olan babasının da, onu görmüyormuşçasına özenle ellerine krem sürmekte olan annesinin ilgisini çekemediğini fark edince birkaç dakika sessiz kaldı. Bir vazgeçiş değildi bu. Yenilgiyi kabul ediş hiç değildi. Olsa olsa, ne yapacağını, anne ve babasının ilgisini ve de dikkatini kendi üzerine nasıl çekeceğini düşünmek için verdiği kısa bir teneffüstü sadece. Nitekim kamaraya henüz girmiş olan öbek öbek

sessizlik bulutlarının kendi varlığının üzerini örtmesine mahal vermeden, küçük gövdesi son bir atağa geçti. Babasını, annesine göre daha kolay lokma bulmuş olacak ki usul usul yanına yaklaşıp, “Babaaa! Dinlesene beni!” diye bacağına çekiştirmeye başladı bu defa Fikret’in. “Dur kızım, işim var şimdi!” Gözlerini gazeteden bir an olsun ayırmayan Fikret, üzerine konan bir sineği kovalıyormuşçasına salladı bacağına, Şirin’in küçük pençelerinden bir an olsun kurtulabilmek için. Ne var ki küçük kız vazgeçmedi. Doğduğu günden bu yana her istediğini, önce yalvarıp yakarak, daha sonra bağırıp çağırarak, en sonunda ortalığı ayağa kaldırarak, ama illaki ağlayarak anne ve babasına yaptırabildiği için engeller ve müşküller karşısında vazgeçmemeyi, ne olursa olsun isteklerinin peşinden gitmeyi ve bu uğurda didinmeyi daha şimdiden öğrenmişti bile. Babasının iki eliyle çamaşır serer gibi açtığı, bütün dikkatini verdiği gazetenin ortasına vurmaya başladı bu defa. Şımarık ve hırçın; inatçı ve ısrarcıydı. İlgiyi üzerine çekmek için yapamayacağı, ilgiyi üzerine çekmekten başka aldıracağı şey yoktu. Kimseden korkmuyor, anne ve babasının öfkesini üzerinde çekmekten çekinmiyordu. Aksine gerilmiş gazeteye vurdukça çıkan o tok ses, onun pek hoşuna gidiyor, artık babasının ilgisini çekmek için değil, sadece bu sesi duymak için vuruyordu. O vurdukça gazete Fikret’in elinde gitgide gevşiyor, mandalının tekini koparmış bir çamaşır gibi büzüşüyor, gazete gevşerken, Fikret’in sinirleri aksine geriliyordu. Sonunda dayanamadı Fikret, gazetesini sinirli bir şekilde katlayıp kızına döndü. “Ne var kızım?” diye feveran etti. Babasının kızgın gözlerini görünce onu kızdırdığına pişman oldu, hevesi büsbütün kaçtı. Sustu,

omuzlarını düşürdü, başını eğdi, tespihböceği gibi içine kapandı. Kızının üzgün gözlerini görünce yumuşadı Fikret. Onu azarladığına pişman oldu. “Ne oldu benim güzel kızıma bakayım, anlat babaya!” dedi, bir yandan da kızını kucağına alırken. Kız, nazlı nazlı babasına baktı. “Baba, canım çok sıkılıyor. Hani tatile gelmiştik, ne biçim gemi burası böyle, hiç sevmedim, gidelim!”

“Aaa Şirin, şımarıklık etme! Nasıl anlaşmıştık seninle gelmeden, hani uslu duracaktın!” Bu defa Şebnem çıkıştı kızına. Yüzü ne kızı gibi kederliydi ne de kocası gibi şefkatli. Sapsarı saçlarının her daim solgun gösterdiği yüzü bir abide gibi kaskatı, sanki her türlü duygudan azadeydi. Belki de öyleydi; en azından Şirin için hakiki bir abideydi bu solgun ve durgun yüz; bir tür otorite abidesi. Şirin’e artık durması gerektiğini bildiren, eğer vazgeçmezse biraz sonra alabileceği cezayı hatırlatan bir uyarı levhasıydı onun kaskatı yüz hatları. Bu yüz konuşmasa da olurdu; ne söylediğinin pek bir önemi yoktu. Ağzını açıp konuşmasının, sesini duyurmaktan, duyurup da kızının dikkatini bu ikaz levhası üzerine yoğunlaştırmaktan başka bir maksadı da yoktu aslına bakarsanız.

Arada sırada olur, aile bireylerinden bir tanesi, çocuğun eğitiminde böyle otoriter bir rol üstlenerek onun doğru yoldan sapıp tali yollara girmesine mani olmaya çalışır. Ancak ne var ki diğer ailelerin aksine, Gedikli ailesinde Şebnem’in üstlendiği bu otoriter anne rolü, kızının eğitiminde disiplini şart koşan bir anlayıştan kaynaklanmıyordu. O, Şirin’in istediği olmadığında, önce yalvarıp yakarmasına, daha sonra bağırıp çağırmasına, en sonunda ortalığı ayağa kaldırmasına, ama illaki ağlamasına, kızına

kıyamayan kocasından farklı olarak tahammül edemiyordu. Hepsi bu! Bu yüzden de kaskatı otoritesiyle, kantarlı tehditleriyle onu durdurmaya, durdurup susturmaya çalışıyordu. Susturamadığı zamanlar da oluyordu tabii; Şirin'in, yokuş aşağı doludizgin inen, frenleri bozulmuş bir bisiklet gibi kendi kör inadına kapıldığı, bir yerden sonra artık duramayacak kadar hızlandığı zamanlar da oluyordu. Olmaz mı! İşte böyle zamanlarda, tıpkı uçakta, otobüste veya herhangi bir kapalı alanda, kulakları tırmalayan bir çocuk sesi duyduğunda, cinnete meyyal bir ruh haliyle "Allah aşkına verin şu çocuğa ne istiyorsa da sussun artık," diye düşünen bir yabancıнын uzaklığı, duyarsızlığı ve şartlı tavizkârlığıyla, istediği olmadığında önce yalvarıp yakaran, daha sonra bağırıp çağırın, en sonunda ortalığı ayağa kaldıran ama illaki ağlayan kızının istediğini yapmak zorunda kalıyordu. Kıyamadığından değil, üzülmesine razı olmadığından hiç değil, sadece susturmak için yapıyordu.

Ne Fikret'i sevdiğinden onunla evlenmeyi kabul etmişti ne de Şirin'e isteyerek hamile kalmıştı. Bir kadının gerilemeyacağı, istese de bozamayacağı belki de tek sözleşmeyi bir çocuk sahibi olmak ve o, bir an dahi düşünmeden imzalamıştı bu sözleşmeyi. İsteyerek hamile kalmadığı gibi, karnında taşıdığı bebekten kurtulmayı da düşünmemişti. Aslına bakarsanız bir bebek taşıdığını da gerçekten hissetmedi o. Karnında günbegün büyüyen canlı, sanki iç organlarının birinden farklı değildi. Zaten hamile olduğunu öğrendiği zaman en ufak bir heyecan belirtisi göstermediği gibi, kaygıya da kapılmamıştı. Ve insan nasıl ki iç organları hakkında uzun uzadıya düşünmez, her birinin gerekli olup olmadığına bir kez olsun kafa yormazsa; o da,

bu bebeğin varlığını ve anlamını bir kez olsun sorgulamamıştı. Sanki bebek de onun bu uzaklığını ve kayıtsızlığını fark etmiş olacak ki, dokuz ay boyunca annesine bulantı, kusma, aş erme gibi en ufak bir rahatsızlık bile vermeden usul usul beklemiş, bulunduğu karanlıktan dışarıya, gün ışığına çıkacağı an için uzun uzun sabretmişti.

Şebnem için kızını doğurduktan sonra da değişen çok bir şey olmadı. O, kollarının arasında tuttuğu insan yavrusuna hâlâ yabancı, hâlâ uzaktı. Hatta doğum yapar yapmaz damarlarında volta atmaya başlayan ve doğurarak üreyen dişilere mahsus annelik hormonu, memeliler sınıfının dişi üyelerinin cümlesinin yavrusuna bağlanmasını, yavrusunu sevmesini sağlarken, Şebnem'e yalnızca doğurduğu canlıyı beslemesine, koruyup kollamasına dair bir güdü bahşetti, yalnızca o kadar. Bu yüzden de görev icabı yapılan her iş gibiydi onun anneliği; ne bir eksik ne bir fazlaydı, tam tamına nasıl lazım geliyorsa öyleydi. Daha fazlası değildi. Katiyen değildi.

Kızını seviyordu sevmesine de; diğer annelerinki gibi hamile olduğunu öğrenir öğrenmez içinde ansızın peydahlanan bir sevgi değildi bu. Diğer annelerinki gibi ucu bucağı olmayan coşkun bir sevgi hiç değildi bu. Aksine evlat sahibi olmanın manevi hazlarıyla birlikte yeşeren, yıllar içinde büyüyen ölçülü bir sevgiydi daha çok bu. Halbuki kocası öyle miydi? O, daha bir çocuğu olacağını öğrenir öğrenmez, cismini görmediği, cinsiyetini bilmediği o küçümen canlıya karşı coşkun bir sevgi duymaya başlamıştı. O gün bugündür de varsa yoksa Şirin, varı yoğu Şirin'di. Anlayamıyordu Şebnem kocasının bu sevgisini. Anlamıyordu insanın evladı da olsa, başka birini kendinden daha

çok sevmesini. Anlamadığı için de, kocasının kızına olan düşkünlüğünü zaman zaman abartılı buluyor, yer yer yadırgıyor, bu düşkünlük kocasında türlü türlü zaaf lar yarattığında ise ister istemez onu yargılıyordu. Kızının günbegün artan isteklerine boyun eğdiği, şımarıklıklarına ses etmediği için çoğu kez Şirin'den ziyade Fikret'i azarlıyordu; hem de kızını azarlar gibi azalıyordu Fikret'i; bir çocuğu azarlar gibi. Kocasını da seviyordu, sevmeyi mi; ama ansızın meydana gelen, karşı cinse beslenen ve aşk adı verilen bir his değildi bu. Sınırsız ve hesapsız bir sevgi de değildi bu. Aksine zengin bir eşe sahip olmanın maddi hazlarıyla birlikte yeşeren, yıllar içinde büyüyen ölçülü bir sevgiydi daha çok bu.

Fikret'e gelince, o uzun zamandır kale almıyordu zaten Şebnem'i. Kızına olan düşkünlüğü için karısı ona ne söylerse söylesin kulak asmıyor, sesini çıkarmıyordu. Anlamasını da beklemiyordu zaten. Her daim üzerinden sınırlılık akan, şöyle doludizgin gülmeyi bir kez olsun beceremeyen, gözlerinin içi hiç gülmeyen, her türlü aşırılığı küçümseyen, adanmanın ne menem bir şey olduğunu bilmeyen, kendinden başka hiç kimseyi yeterince düşünmeyen karısının anlayacağını da sanmıyordu aslına bakarsanız. Değişeceğine ise artık ihtimal bile vermiyordu. *Hem zaten ne diye değişecekti ki; değişecek biri varsa, o da Fikret değil miydi?*

Şebnem ve Fikret; her ikisi de doğma büyüme İzmirliydi. Sadece bu hakikat pıhtısı bile onları hayatın aynı düzleminde karşı karşıya getirmek için yeterliyken, felek onları birbirlerine bağlamayı aklına koymuş olacak ki, işini

sağlama almak için, bu küçük tesadüfle yetinmemiş, etraflarını başka başka tesadüflerle de, -mesela aynı üniversitenin, aynı bölümüne aynı sene girmek gibi, mesela dört sene aynı dersliklerde, aynı dersleri birlikte almak gibi...- kuşatmıştı. Onlara biçtiği akıbetten kaçamasınlar, bir yere kıpırdayamasınlar diye... Onlar da kaçamadılar zaten. Üniversitenin kapısından içeriye girerken, aynı zamanda ömür boyu sürececek bir birlikteliğin ilk adımını attılar. Aslına bakarsanız, o ilk adımı önce Şebnem attı; sınıfta kendi halinde oturan, birkaç hemcinsi dışında hiç kimseyle sohbette sifhahı yapmamış, sakın tabiatlı, yakışıklı sayılabilecek Fikret'le iletişim kurmak için evlendikten sonra bile göstermeyeceği çabayı sarf etti.

Etraflarını çevirmiş tesadüf silsilesinin tek bir halkası olan aynı sınıfta bulunmaları tanışmalarının vesilesi olurken; diğer bütün halkaları, tez zamanda bir daha kopmamak üzere kaynaşmalarının fitili oldu. Kopamadılar da; tanıştıktan kısa bir zaman sonra kendi aralarında taktıkları yüzükle perçinlediler kaderlerini, katmerlendirdiler vaatlerini ve resmileştirdiler ilişkilerini.

Resmileştirdiler resmileştirmesine de bu işten, Şebnem'in ablası ve annesi ve ortak arkadaşları dışında bir Allah'ın kulunu daha haberdar etmediler. Hele hele Fikret'in annesi Şefika Hanım'ı... O gene hiç duymamalıydı; imkânı yok razı olmaz, olmadığı gibi de yapmadığını bırakmazdı. O, aslında Fikret için kendi muhitinden, kendi muhitinden olmasa bile kendi sosyal ve ekonomik sınıftan bir gelin adayını münasip görüyordu. Eğitimi, kariyeri, unvanı, güzelliği, cazibesi, endamı, mizacı önemli değildi, Gedikli ailesine giriş vizesi Şefika Hanım'ın onayına

tabiydi ve vize almak için de bir tek aile serveti, yalnızca ailesi serveti bile yetebilirdi.

Aslına bakarsanız, oğulcuğuna kimsecikleri yakıştırmayan, güzeller güzeli, asiller asili, zenginler zengini bir gelin adayı hayalleri kuran Şefika Hanım bir defasında, İzmir'in işlek caddelerinden birinde Şebnem ve Fikret'i el ele görmüşse de, sakın tabiatlı, uysal başlı oğlunun nasılsa kendi münasip gördüğü biriyle evleneceğine dair inancı tam olduğundan, gördüğünü hiç ciddiye almamış, oğluna tek laf etmemişti. Ancak ne var ki her ikisinin de üniversiteden mezun olmasına günler kala, Şebnem, Fikret'in annesi ile tanışmak için evlerine bir ikindi vakti gelince, hafızası pek kuvvetli olan Şefika Hanım, yıllar önce oğluyla beraber gezerken gördüğü, görüp de ciddiye almadığı kızın, evine gelen kızla aynı kız olduğunu yalnızca hatırlamakla kalmadı, aynı zamanda bu ilişkinin yıllardır devam ettiğini de fark etti. Fark ettiğinde ise, bu bilgi paresinden ziyade onu asıl şaşırtan, oğlunun yıllardır bir ilişkisi olduğu halde kendisine en ufak bir bilgi vermemiş, üstelik bu durumdan kendisinin de bir kez bile şüphelenmemiş olmasıydı. *Dört yıl boyunca oğlu ondan ilişkisini saklamıştı. Oğlu ondan bir şeyleri saklamayı dört yıl boyunca başarmıştı. Oğlu ondan dört yıl boyunca her şeyini saklamıştı. Oğlunun üzerindeki hâkimiyeti sarsılmıştı.* Lakin Şefika Hanım bu durumu, sakın tabiatlı, uysal başlı oğlunun, kendi bilgisi ve izni haricinde de bir yaşam kurabileceğine, karar alabileceğine dair bir emare olarak değil de; daha ziyade oğlu üzerindeki hâkimiyetinde meydana gelmiş bir çatlak olarak nitelendirdi. Şebnem'i ise bu çatlaktan sızmayı başarmış bir yabancı olarak addetti. Sırf bu yüzden bile, ona hiçbir vakit ısın-

mayacağını biliyordu. Şebnem, ortadirek bir aileden değil de, kendi kaymak tabaka çevresinden geliyor olsaydı bile sonuç değişmeyecekti. Şefika Hanım, Şebnem'i, oğlunun üzerindeki hâkimiyetine dair bir tehdit olarak algıladığı için asla, hiçbir vakit, mümkünü yok, sev-me-ye-cek-ti.

Onu sevmemesi için başka nedenleri de vardı tabii, kendince makul bahaneleri. Öncelikle, Şebnem ilk defa geldiği bir eve eli boş gelmiş, ufak da olsa bir hediye almayı akıl edememişti. Şefika Hanım, görgü kuralları başlığı altında topladığı böyle kaidelere herkesten fazla önem verirdi. *Etti biiiiirrr!* Sonra kılık kıyafetini beğenmemiştir. Giydiği daracık kot pantolon ve dilenci mendili gibi buruşmuş bluz fena halde asabını bozmuştu. İnsan, müstakbel kayınvalidesiyle tanışmaya gelirken biraz özenir de şöyle hanım hanımcık bir elbise giyerdi hani. *Etti ikiiiiii.* Bu kadarı bile onun kötücül duygularını körüklemeye yeterken, bir de onu sevmemesi için nedenlerin en okkalısı vardı ki; o da, Şebnem'in ailesinin, kendini mensubu saydığı sosyal ve ekonomik sınıfın çok gerilerinde kalıyor olmasıydı. *Etti üüüüççç!*

Duygu ve düşüncelerini Şebnem'e göstermekten çekinmediği gibi, daha o, evden çıkar çıkmaz bu *ne idiüğü belirsiz* kızla evlenmesine karşı olduğunu Fikret'e de belirtti. Takip eden zaman zarfında, bu ikisini ayırmak için elinden geleni yaptı. Ancak ne var ki babasının kalender meşrebinden ötürü evdeki yegâne otorite figürü olan annesine, o güne dek bir kez bile karşı gelmemiş, hiçbir konuda isyan etmemiş sakin tabiatlı, uysal başlı Fikret, Şebnem'le evlenmek için yaman bir inat sarf etti. Şefika Hanım'ın, hatta sonra sonra kendisinin bile anlam veremediği, sırrına

eremediği; ne öncesi ne de sonrası olan, yalnızca bir defaya mahsus tavizsiz bir inat sarf etti. Kim bilir belki de, tıpkı yediği yemek gibi, tıpkı içtiği su gibi, tıpkı soluduğu hava gibi, inattan da sınırlı bir pay düşüyordu insana. Kimine az, kimine çok; bazısına daha az, bazısına ise daha çok. Ve kimi, payına düşeni hayatının önceki dönemlerinde ölçülü kullanıyor, türlü türlü ukdeler ediniyor; daha sonraları yaşanmamışlıklardan öğ alırcasına, inadını har vurup harman savuruyordu. Buna karşın kimi de hayatının erken dönemlerinde payına düşen inadı gani gani harcıyor, bu yüzden pişmanlıklar biriktiriyor; daha sonraları ise, yoğurdu üfleyerek yiyen ağzı yanık Âdem misali, cesareti kıtlaşıyor, inadını katık etmek durumunda kalıyordu. Fikret ilk taifedendi; hayatının önceki dönemlerinde payına az da olsa düşen inadını zerre kullanmayanlardan, sonra bir anda bir amaç uğruna harcayanlardandı.

Kim bilir belki Şefika Hanım, kat'i ve de kuvvetli muhalefetinde ısrar etmemiş olsaydı, Fikret ve Şebnem'in, dört yaşına basmasına ramak kalmış, kağşamış ilişkileri kendiliğinden bozulacaktı. Ne var ki öyle olmadı. Şefika Hanım, ilişkilerine bir nifak tohumu ekmek, sonra da meyvelerini görmek için ısrar ettikçe, onlar daha da çok kenetlendiler birbirlerine. Çünkü Şefika Hanım bunu hiç bilmeseydi; dışarıdan tesir eden engellerin ve tehditlerin, çiftleri birleştirici bir etkisi vardır genellikle; tıpkı bir yere uğrayan doğal bir afetin, o bölgedeki birbirlerine asırlardır hasım olan ilkel kabileleri birleştirici ve uzlaştırıcı etkisi olması gibi. Nitekim onlar da aralarındaki anlaşmazlıkları unutup, sadece Şefika Hanım'ın tehditkâr varlığına odaklandılar, farklılıklarına rağmen uzlaşıp evlendiler.

Evlendiler evlenmesine de, aslında gerçekten yapmak istediklerinin *bu* olup olmadığını sorgulamadan, ilişkilerini bir an olsun muhakeme etmeden; evliliği, kazanılan bir zaferin nişanesi olarak görmenin heyecanı ve aceleciliğiyle evlendiler. Halbuki dikkatlerini Şefika Hanım'ın muhalefetinden alıkoyup bir an için kendilerine vermiş olsaydılar, ilişkilerinin pulları dökülecek, cilası soyulacaktı. İşte o vakit anlayacaklardı; birlikte olmalarının zor, birlikteyken mutlu olmalarının ise imkânsız olduğunu. Farklıydılar çünkü; olabildiğince farklıydılar. Fikret ne kadar uysalsa, Şebnem o denli hırçın; Fikret ne kadar güler yüzlü ise, Şebnem o denli asık suratlı; Fikret ne kadar kanaatkârsa, Şebnem o denli tamahkâr; Fikret ne kadar mütevazı ise, Şebnem o denli kibirli; Fikret ne kadar kalender ise, Şebnem o denli kaprisli ve Fikret ne kadar sakin ise Şebnem o denli asabiydi. O kadar farklı, o kadar ayrıydılar işte. Ateş ve su gibi.

Şirin'e gelince... Her ne kadar çocukların mizaçlarının, anne ve babalarının birbirine zıt mizaçlarına eşit uzaklıkta ılımlı bir orta nokta, iki zıt kutup için ılıman bir coğrafya olacağına dair genel bir yargı varsa da, bu aslında pek de doğru değildir. Çünkü nasıl ki, bir çocuğun burnu çoğunlukla anne ve babasının burnunun bir karışımı, bir nevi ortalaması değil de, anne ve babanın yalnızca birinden kendisine geçen genetik bir miras ise; bir çocuğun huyları da, anne ve babasının huylarının yumuşatılmış, ılıtılmış hali değildir. Bilakis ya annesinden ya da babasından seçip kendine aldığı, kendine aktardığı genetik bir mirasın ta kendisidir. Şirin için de öyleydi; hem de herkesten çok öyleydi. O, babasının fiziksel ve karakter özelliklerinin

hiçbirine tenezzül bile etmeden, bütün genetik mirasını annesinden almış, beş yaşında bir kız çocuğu için fazlasıyla hırçın ve kaprisli, tamahkâr ve asabi mizacıyla daha şimdiden annesinin karbon kopyası olacağını belli etmişti bile.

Şebnem kızına böyle çıkışınca, Şirin sus pus oldu. Haksızlığa uğramışçasına öfkeleni, susmak zorunda bırakıldığı için gözleri doldu. Tam ağlayacaktı ki, Şebnem sanki başka bir konudan bahsediyormuşçasına, az önce azarladığı kızından başka bir şey söylüyormuşçasına, onun bıraktığı yerden devam etti:

“Dışından bakınca sorun yok, gemi gayet güzel görünüyor ama içi beş para etmez, yani baksana şu kamaraya, geminin sağına soluna, sence bize verdikleri tanıtım broşürlerindeki fotoğraflarıyla alakası var mı Allah aşkına söylesene!”

“Daha gemiyi doğru dürüst gezmedin bile, yeni geldik, hoşuna gider, sen merak etme. Seyahate çıkana kadarki zaman zarfında beklentini farkına varmandan yükseltmişsindir, yoksa aslan gibi gemi işte!” dedi Fikret, gözlerini kucağındaki kızından ayırmadan ve onun yer yer tarazlanmış saçlarını düzeltmeyi bırakmadan.

“Allah aşkına, ne aslanı. Seni duyan da hiç cruise gemisi görmedin sanacak. Fotoğrafta içi harikalar diyarıydı. Kaç tane yüzme havuzu vardı! Valla ben şimdiye kadar sadece bir tane gördüm, ona da girmem, ufacak bir şey. Rezalet! Sonra bir sürü gece kulübü falan da var demişlerdi. Bak, yok işte. Keşke senin aklına uymayıp, limana gelip gemiyi gezseydim. Kazıklandık resmen.”

“Sağmalamaaa! Hem nasıl gezecektin, seferdeydi o za-

man, sanki ben gitmeyelim dedim. Hem önyargılı olma bu kadar. Tatil dedin, bak tatile çıktık. Rahatla biraz!” diye Şebnem’in öfkelerini yatıştırmaya, sitemini geçiştirmeye çalıştı Fikret. Bu, aslında, “Bir kere de şikâyet etme, memnun olmayı öğren artık,” demekti; onun, ağzıyla kuş tutsa yaranamayacağı, önüne dağları serse memnun edemeyeceği karısına karşı tanıştıkları günden bu yana geliştirdiği dilde. Şebnem için ise kocasının bu kalenderane tavrı, bu her şeye boş vermiş mizacı geminin uğrattığı hayal kırıklığından daha fazla tahammül edilmez geliyor, asabını bu gemiden daha fazla bozuyordu. “Ben duşa giriyorum,” diye konunun üstünü örttü, yüz kasları gerilmiş, gözleri fal taşı gibi açılmıştı ve kaşları normalinden biraz daha yukarıdaydı. Bu, aynı zamanda, “Ne halin varsa gör, seninle tartışmaya halim yok,” demekti onun, her koşula kanaat eden, kimseye ilişmeyen, payına ne düşerse rıza gösteren kocasına karşı geliştirdiği beden dilinde. Fikret onu duymamış gibi kızının saçlarını bir müddet daha okşamaya devam etti. Tıpkı soylu bir tayın yelelerini tarayan emektar seyisin parıltılı ve ümit dolu bakışları gibiydi bakışları.